

Nunning le Riantuannak Tuahchunhnak Cauk caah Cherhchanmi

MARCH 2-8

BAIBAL AH THUHMI RO HNA | GENESIS 22-23

“Pathian nih Abraham kha a Hneksak”

(Gen. 22:1, 2) Cu hnu tlawmpal ah cun Pathian nih Abraham kha a hneksak i, “Abraham,” tiah a ti i Abraham nih, “BAWIPA, na chimmi bia ka ngai ko,” tiah a leh.² Pathian nih cun a thawh i, “Na fapa, fapa pakhat lawngte na ngeihmi Isak na dawtmi kha i lak law Moriah ram ah va kal. Cuka ah cun kaan hmuhsak laimi tlang cungah khangh thawinak ah na khangh lai,” a ti.

w12 1/1 23 ¶4-6

Pathian nih Abraham kha Zeicah a Fapa Pekchanh awkah a Hal?

Jehovah nih Abraham sinah a chimmi bia hi ruat-hmanh: “[Zaangfahnak in, NW] Na fapa, fapa pakhat lawngte na ngeihmi Isak na dawtmi kha i lak law . . . khanghthawinak ah na khangh lai.” (Genesis 22:2) Isak kha “na dawtmi” na fapa tiah Jehovah nih a timi kha i cinken. Abraham nih Isak a dawt tuk ti kha Pathian nih a hngalh. Amah theng zong nih a fapa Jesuh kha a dawt tuk. Jehovah nih Jesuh kha a dawt tuk caah “ka dawtmi ka Fapa” tiah vancung in voihnih tiang a rak chim.—Marka 1:11; 9:7.

Jehovah nih Abraham kha a fapa a hal lioah “zaangfahnak in” timi biafang a hmanmi zong kha i cinken. “Pathian nih a halmi thil cu a sunglawi tukmi a si ti a hngalh” kha mah biafang a hmanmi nih a langther tiah Baibal lei mifim pakhat nih a ti. A fapa a hal caah Abraham cu a ngaih a chia tuk ko lai, cu bantukin Jehovah zong a dawt tukmi a fapa nih fahnak in buin a thihmi a hmuh tikah a ngaih a chia tuk lai. Mah intuarnak cu Pathian nih a tuar balmi le a tuar laimi vialte lakah a fak bikmi a si lai ti cu a fiang ko.

Jehovah nih Abraham a halmi kong kha kan ruahnak hmanhin kan lau tuk men lai. Asinain Abraham nih Isak thah a timh tikah Pathian nih a thlauhmi kha philhhlah. Pa pakhat caah a fak bikmi intuarnak kha Abraham nih a tuar nakhnga lo Jehovah nih a rak bawmh. Asinain Jehovah nih cun ‘a Fapa hrimhrim hmanh kha zuah loin kan dihlak caah a kan pek.’ (Rom 8:32) Jehovah nih mah bantuk thil sining kha zeicah a tuah? A ruang cu zungzal “nunnak” kan hmuh khawh nakhnga caah a si. (1 Johan 4:9) Jehovah Pathian nih

zeitluk in dah a kan dawt ti kha mah nih a langther. Jehovah kha dawt ve awkah mah nih a kan forh a si ko lo maw?

(Gen. 22:9-12) BAWIPA nih a chimhmi hmun kha an phak tikah, Abraham nih biaktheng pakhat a ser i a cungah thing kha a chiah. A fapa cu a tem i biaktheng cung thing cungah cun a chiah.¹⁰ Cun ka thah lai tiah nam a vun i lak ah khin¹¹ BAWIPA vancungmi nih van-cung in a run auh i, “Abraham, Abraham!” tiah a ti. Abraham nih, “A si, hika ah ka um ko,” tiah a leh.¹² Vancungmi nih cun, “Ngakchiapa kha fahnak zeihmanh pe hlah, a cungah zeihmanh zong tuah fawn hlah. Fapa pakhat lawngte na ngeihmi hmanh pek sian loin na ka um lo caah Pathian nawl ngaih cu na duh ngaingai ti kha ka ngalh,” tiah a ti.

(Gen. 22:15-18) BAWIPA vancungmi nih Abraham cu vacung in a voi hninhnak a run kawh than i,¹⁶ “Keimah nih keimah min hrimhrim in biakamnak ka ser lai – hihi BAWIPA chimmi bia a si . . . fapa pakhat lawngte na ngeihmi kha pek sianlo in na ka um lo caah thluachuah tampi in kaan pek lai.¹⁷ Van i arfi zat le rili kam i thetse zat khin tefa kaan pek lai. Na tefa nih cun na ral kha an tei hna lai.¹⁸ Cun vawleicung mi-phun vialte nih, na tefa thluachuah ka pek hna bantuk hin thluachuah kan pe ve, tiah an ka nawl lai – hi vialte cu nangmah nih ka nawl na ngaih caah a si,” a ti.

w12 10/15 23 ¶6

Pathian Bia Ngai Law A Biakam In Thatnak Hmu

6 A tlinglomi minung nih a biakam an zumh nakhnga Jehovah Pathian nih chiatser in biakamnak a tuah ve. “Ka nun bangin ka chim, tiah Bawipa PATHIAN nih a ti” ti bantuk bia a hmannak thawng in Jehovah nih chiatser in bia aa kam. (Ezek. 17:16) Jehovah nih chiatser in biakamnak voi 40 leng hrawng a tuahmi kha Baibal ah kan hmuh. Mi nih an hngalh bikmi cu Abraham sinah chiatser in bia aa kammi kha a si. Abraham nunchung ah Jehovah nih a sinah biakamnak voi tam nawn a tuah. Mah biakamnak in Abraham nih biakammi Tefa cu amah innchungkhar, a fapa Isak chung in a chuak lai ti kha a hngalh. (Gen. 12:1-3, 7; 13:14-17; 15:5, 18; 21:12) Cun Jehovah nih Abraham kha a har tukmi thil pakhat in a hneksak. Mah cu a dawt tukmi a fapa kha raithawi awkah a fialmi kha a si. Mah kha Abraham nih a rannak in a tuah colh. Asinain Isak kha rai a thawi deuh hlante ah vancungmi

nih a kham. Cun Pathian nih hitin chiatser in biakamnak a tuah: ‘Keimah nih keimah min hrimhrim in biakamnak ka ser lai . . . fapa pakhat lawngte na ngeihmi kha pek sianlo in na ka um lo caah thluachuah tampi in kaan pek lai. Van i arfi zat le rili kam i thetse zat khin tefa kaan pek lai. Na tefa nih cun na ral kha an tei hna lai. Cun ka nawl na ngaih caah vawleicung miphun vialte cu na tefa thawng in thluachuah an hmu lai.’—Gen. 22:1-3, 9-12, 15-18, NW.

Thlaraulei Lungvar Hna kha Hlathlai

(Gen. 22:5) Cun a sinum pawl cu a thawh hna i, “Nannih cu hika ah hin laa he hin rak um u. Khika ah khin Pathian va biak awkah ngakchiapa le keimah hi kan va kal lai i kan va biak dih in nan sinah kan ra kir than lai,” a ti.

w16.02 7 ¶13

Jehovah nih “Ka Hawi” tiah a Auh

¹³ Abraham nih a selle kha hitin a ti hna: “Nannih cu hika ah hin laa he hin rak um u. Khika ah khin Pathian va biak awkah **ngakchiapa le keimah** hi kan va kal lai i kan va biak dih in **nan sinah kan ra kir than lai**.”

(Gen. 22:5) Abraham nih zeidah a chimduhmi a si? Isak kha rai ka thawi lai ti a hngalh ko buin Isak he kan rak kir than lai a timi cu a hlenmi hna maw a si? A si lo. Jehovah nih Isak kha thihnak in a thawhter khawh ti kha Abraham nih a hngalh tiah Baibal nih a ti. (**Hebru 11:19 rel.**) Abraham nih amah le Sarah an tar hnupi hmanhah Jehovah nih fapa a ngeihter khawhmi hna kha a hngalh. (Heb. 11:11, 12, 18) Jehovah caah a si kho lomi thil zeihmanh a um lo ti kha a hngalh. Mah ni ah zeidah a cang lai ti kha Abraham nih a hngal lo nain Pathian biakam vialte a tlín nak-hnga a herh ahcun Jehovah nih a fapa Isak kha a thawhter khawh ti a zumh. Cucaah Abraham cu ‘Pathian a zummi vialte hna thlaraulei an pa’ tiah auh a si.

(Gen. 22:12) Vancungmi nih cun, “Ngakchiapa kha fahnak zeihmanh pe hlah, a cungah zeihmanh zong tuah fawn hlah. Fapa pakhat lawngte na ngeihmi hmanh pek sian loin na ka um lo caah Pathian nawl ngaih cu na duh ngaingai ti kha ka ngalh,” tiah a ti.

w17.02 31 ¶6

Careltu Hna Sinin Biahalnak

Palinak, Jehovah nih kan ton hngami thil vialte kha hngalh awkah aa zuam lo. Jehovah nih a duh ahcun hmailei ah a cang hngami thil vialte kha a hngalh khawh ti cu a hmaan ko. (Isa. 46:10) Asinain Jeho-

vah nih hngalh awkah aa zuam lo tiah Baibal nih a ti. (Gen. 18:20, 21; 22:12) Jehovah cu dawtnak a ngeimi le a dingmi a si caah zalong tein thimnak nawl kan ngeihmi kha a kan khengkham lo.—Deut. 32:4; 2 Kor. 3:17.

MARCH 9-15

BAIBAL AH THUHMI RO HNA | GENESIS 24

“Isak caah Nupi pakhat”

(Gen. 24:2-4) A sal upabik, a ngeihmi thil vialte a zohkhenhtu kha a thawh i, “Ka phei tangah na kut chia law bia i kam. ³ Van le vawlei uktu Pathian BAWIPA min in chiatser in, ka sinah bia i kam ti kaan duh. Cu bia kamter kaan duhmi cu hihi a si: atu i ka umnak Kanaan ram mi hi ka fapa Isak nupi caah na thi hrimhrim hna lai lo. ⁴ Ka chuahkehnak ram ah khan na va kal lai i ka rualchan hna chung khan ka fapa Isak caah cun nupi na va thit lai,” tiah a ti.

wp16.3 14 ¶3

“Ka Duh Ko, Ka Kal Lai”

Abraham nih Eliezer kha Isak nupi caah Kanaan mi thit lo awkah chiatserh in bia a kamter. Zeicah? Kanaan mi hna nih Jehovah Pathian kha an bia lo i an upat lo caah a si. A tha lomi an tuahsernak ruangah Jehovah nih ri a khiahmi caan ah dan a tat hna lai ti kha Abraham nih a hngalh. Abraham nih a fapa Isak kha Kanaan mi hna he naih tein um le a tha lomi an ziaza hna an chawnh lai kha a duh lo. Mah lengah Pathian biakam tlinnak ah a fapa cu a biapimi dirhmun ah aa tel ti kha a hngalh.—Genesis 15:16; 17:19; 24:2-4.

(Gen. 24:11-15) A va phak tikah, khua pawng i a ummi tikhor pawngah khan a kalaauk cu a bawhter hna. Cu caan cu zanlei sang, nu nih ti than awk i an rat caan khi a si. ¹² Cun thla a cam i, “BAWIPA, ka bawipa Abraham i a Pathian, nihin ah hin hlawhtlinnak ka pe law ka bawipa sin i bia na kammi kha hmunhter ko. ¹³ Atu ah hin khua chung ngaknu nih ti an rung thannak ding tikhor ah hin ka um i hi tikah ¹⁴ ngaknu kha ka thawh i, ‘Zangfahnak in na ti um kha vun thum law ti din awk ka pe tuah,’ ka ti i, ‘Ding hen, na kalaauk hna zong kha ti ka pek hna lai,’ a timi cu, na sal Isak ca i na thimmi si seh. Cu bantuk thil a si ahcun, ka bawipa sin i na biakamnak kha a hmun tiah ka hngalh lai,” a ti. ¹⁵ A thlacam a dih hlanah khin Rebekah kha a ti um

cu a liang ah a run i khinh i a ra. Rebekah cu Bethuel fanu kha a si, Bethuel cu Milkah fapa kha a si i Milkah cu Abraham nau Nahor nupi kha a si.

wp16.3 14 ¶4

“Ka Duh Ko, Ka Kal Lai”

Eliezer nih Haran khua pawngah a ummi tikhon a phanh tikah Jehovah Pathian sin i thla a cammi kha inn-ngeitu pawl a chimh hna. Isak ca nupi thimnak ah ka bawm tiah Jehovah sinah thla a cam. Zeitin in dah? Pathian sinah hitin thla a cam: Isak nupi dingin na thimmi nu cu tikhon ah rak ra sehlow din awk ti ka hal tikah keimah lawng si loin kalauk pawl zong hi ti dinh hna seh. (Genesis 24:12-14) A thlacamnak bantukin tikhon ah a ra i a dikthliar in a tuahtu cu ahodah a si? Rebekah a si. Eliezer nih mah kong a chungkhar pawl a chimhmi hna kha Rebekah nih a theih tikah zeitindah a um lai khi na mitthlam ah cuanter hmanh.

(Gen. 24:58) Cucaaah Rebekah cu an auh i, “hi pa sin kal cu na duh maw?” tiah an hal. Anih nih, “Ka duh ko, ka kal lai,” tiah a leh hna.

(Gen. 24:67) Cun Isak nih cun Rebekah cu a thlam ah aa luhpi i a nupi ah a cang. Isak nih cun Rebekah cu a dawt ngaingai i cucaaah a nu thih hnuah Rebekah nih khan Isak cu a hna a ngamter than.

wp16.3 14 ¶6-7

“Ka Duh Ko, Ka Kal Lai”

Mah hlan zarh tlawmpal lioah mah kong he aa tlaein Eliezer nih Abraham kha “Nu nih cun a ka zulh duh lo ah tah, zeitindah a si hnga?” tiah a hal tikah Abraham nih “chiat kaan sertermi khan na luat” lai tiah a rak leh. (Genesis 24:39, 41) Cu bantukin Bethuel inn zongah mino nute a duhnak kha biapi ah an chiah. Eliezer nih a rian a hlawh a tlin le tlin lo hngalh a duh caah a thaizing zingka ah Rebekah kha Kanaan ram lei kalpi colh awkah a hal hna. Asinain a chungkhar nih Rebekah cu an sinah a tlawm bik nihra tal cu um rih seh ti an duh. Cucaaah biachahnak tuah khawh awkah “Ngaknu kha au u si law zeitindah a ti ve hnga hal hmasa hnek tuah u sih” tiah an ti.—Genesis 24:57.

Rebekah caah mah cu thlennak nganpi a si. Zeitindah biakhiahnak a tuah lai? A pa le a upa kha zaangfak in theihhngalh lomi ram i kal ding kha ka duh lo tiah a nawl hna lai maw? Asiloah Jehovah lamhruainak aa telmi mah thil sining ah telnak nawl a hmuhmi kha tinvo sung in a hmu lai maw? Hi bantuk thlennak nganpi ruahlopi in a ton caah a thin a phannak kong kha Rebekah nih a chim. Asinain “Ka duh ko, ka kal lai” tiah a rak leh hna.”—Genesis 24:58.

Thlaraulei Lungvar Hna kha Hlathlai

(Gen. 24:19, 20) A din dih in Rebekah nih khan, “na kalauk hna ca zong ah hin ka vung than lai i cimte in ding hna seh,” a ti. ²⁰ Saṭil ti dinnak kuang ah khan a ti cu a bungh i tikhon chungah cun a vung tli than i a kalauk kha an tihal a riamh cikcek hlantiang ti cu a than piak hna.

wp16.3 12-13

“Ka Duh Ko, Ka Kal Lai”

Voikhat cu a ti-um ah ti a rawn dih hnuah kum upa pakhat cu amahlei ah a rak tli i hitin a ti: “Zaangfah-nak tein na um chung ti kha din awkah ka pe tuah.” Mah cu toidornak tein le upatnak tein a halmi a si. Mah pa cu lamhlapi in a rami a si ti kha Rebekah nih a hngalh. Cucaaah a liang cung i ti-um cu a ḥthumh zok-zok i a kikmi tidai te cu dinkhat lawng si loin vuai tein a pek. Mah lengah an pawngah kalauk pahra an bawh-mi le ti an din rih lomi zong kha a hmuh. Mah pa nih zaangfah halnak mui tein a zohmi kha Rebekah nih a hmuh, cucaaah hitin a ti: “Na kalauk hna ca zongah hin ka vung than lai i cim tein ding hna seh.”—Genesis 24:17-19.

Rebekah nih kalauk pahra kha din awk ti pek sawh-sawh lawng si loin an cim tiang ka pek hna lai tiah a timi cu cinken awk tlak a si. A ti a hal tukmi kalauk pakhat nih ti gallon 25 (95 L) tiang a din khawh. Kalauk pahra ningin an ti a hal ahcun Rebekah cu suimilam tampi chung ti a than a hau lai. Asinain kalauk pawl cu an ti a hal tukmi a lo, lo. Rebekah nih ti thanpiak dingin a ti lioah mah kha a hngal maw? A hngal lo. Mising a simi mah tarpa cungah khualtlung dawtnak langhter a duh caah a si khawh chungin tuah-piak a duh. Mah tarpa nih Rebekah pekmi bawmhnan kha a cohlan. Rebekah nih kalauk pawl caah ti a than i tikuang ah a tlen lengmangmi kha ṣha tein a zoh.—Genesis 24:20, 21.

wp16.3 13, ftn.

“Ka Duh Ko, Ka Kal Lai”

Khua hmanh a mui pah hnik cang. Asinain tikhon ah Rebekah cu suimilam zei can dah a um ti kha Baibal ah aa ṣial lo. Mah cu Rebekah nih a rian a dih tikah a chungkhar cu an i hngilh cang asiloah a rauh tuk caah amah kawl dingin pakhatkhat an thlah hna tinak a si lo.

(Gen. 24:65) Abraham salpa kha, “Khika hmun i mi-pa, kanmah lei i a rami khi ahodah a si?” tiah a hal.

"Ka bawipa a si," tiah a leh. Cucaah a hmaikhuhnak puan kha aa lak i a hmai cu aa khun.

wp16.3 15 ¶3

"Ka Duh Ko, Ka Kal Lai"

A donghnak ah hi capar a hramthawk ah langhtermi ni kha a hung phan. Kalauk rual cu Negeb ram an hrawn lio, zanlei nitlak lai ah mi pakhat anmahlei i a rat kha Rebekah nih a hmuh. Mah pa cu a daimi le khuaruah khawhnak a ngeimi a lo. Rebekah cu "a kalauk cung khan a ɣum" zokzok tiah Baibal nih a ti caah a kalauk a khuk aa bil tiang hngak loin amah tein a ɣummi a si kho men. Cun lam a rak hruiatu tarpa kha "Khika hmun i mipa, kanmrah lei i a rami khi ahodah a si?" tiah a hal. Isak a si kha a hngalh tikah a hmai kha puan in aa khuh. (Genesis 24:62-65) Zeicah? A lu aa khuhmi nih a va a si hnga dingmi a upat kha a laughter. Cu bantukin upatnak langhternak cu chan nih a kaltak cang tiah tuchan i mi cheukhat nih an ruah. Asinain duh a nungmi toidornak lungput kha kan zapi in laughter a hauh caah pa kan si ah, nu kan si ah Rebekah langhtermi toidornak kha kan i zoh-chunh awk a si, si ko lo maw?

MARCH 16-22

BAIBAL AH THUHMI RO HNA | GENESIS 25-26

"Esau nih Fater a Sinak a Zuar"

(Gen. 25:27, 28) Ngakchia cu an pahnih in an hung ɣhang, Esau cu sakah thiammi a si, ramvaih a duh ngaimi a si, sihmanhsehllaw Jakob cu mi daimi holh lo, inn lawng i a ummi a si. ²⁸ Isak nih Esau cu a dawt deuh, zeicahtiah a sa kahmi sa kha a ei lengmang, sihmanhsehllaw Rebekah nih Jakob kha a dawt deuh ve.

my ɣhen 17

Aalo Lo Mi Faphir

HIKA i pangakchia pahnih hna cu an i dang ngai a si lo mei? An min nan hngal hna maw? Sakappa cu Esau a si i, tuu a zohkhen mipa cu Jakob a si.

Esau le Jakob cu Isak le Rebekah an faphir pahnih an si. An pa Isak nih cun Esau kha a dawt ngaingai, zeicahtiah amah cu sakap thiam mi a si i inn i ei awk ah sa tampi a rak chuahpi tawn caah a si. Sihmanhsehllaw Rebekah nih cun Jakob kha a dawt deuh, zeicah tiah amah cu midai, dai tein a um mi ngakchiapa a rak si.

An pu Abraham cu a rak nung rih ko i, amah nih Jehovah kong a rak chimh tawn mi hna cu Jakob nih

zeitluk in dah ngaih a rak duh lai ti cu kan ruah piak khawh ko. Abraham cu a kum 175, faphir unau hna kum 15 an ti ah a rak thi.

Esau cu a kum 40 a si ah Kanaan ram minu pahnih kha a ɣhit hna. Khi nu hna cu Jehovah bia mi an si lo caah mah nih cun Isak le Rebekah cu an ngaih a chiat ter ngai hna.

Nikhat cu Esau kha anau Jakob cung ah a thin a hun ter ngai mi thil pakhat a rak tlung. Isak nih a fa upa deuh kha thluachuah a peknak caan a rak tling. Esau cu Jakob nak in a upat deuh caah, Esau nih cun cu thluachuahnnak cu hmuh awk ah aa rak i ruahchan. Sihmanhsehllaw Esau nih thluachuahnnak hmuh khawh nak nawl cu tuan deuh lio ah khan Jakob sin ah a rak zuar cang. Cu leng ah cu ngakchia pahnih an rak chuah lio ah khan Jehovah nih cun Jakob nih thluachuahnnak cu a hmuh lai tiah a rak chim cang. Cu bang in a rak si taktak. Isak nih thluachuahnnak cu Jakob kha a rak pek.

A hnu ah Esau nih mah kong cu a hun theih tik ah Jakob cung ah a thin a hung ngaingai. A thin a hun tuk caah Jakob kha ka thah lai tiah a rak ti. Rebekah nih mah kong cu a theih tik ah, a thin a rak phang ngaingai. Cucaah a vapa Isak kha : 'Jakob zong nih Kanaan minu hna hi a ɣhit ve sual hna ah cun a si kho lai lo,' tiah a rak ti.

Khi tik ah Isak nih a fapa Jakob cu a auh i: 'Kanaan minu chung in nupi na ɣhi lai lo. Haran ah na pu Be-thuel a inn ah va kal law a fa pa Laban a fanule pakhat khat kha va ɣhi hna,' tiah a ti.

Jakob nih a pa bia cu a ngaih i, a rualchan an umnak Haran lei ahcun a rak kal colh ve.

(Gen. 25:29, 30) Nikhat cu Jakob kha sa buti a rak chuang i cu lioah cun Esau kha ram vahnak in a ra tlung. ³⁰ A rawl cu a ɣam i Jakob cu, "Ka rawl a ɣam tuk, sa buti sen kha kaa khat in ka pe," tiah a ti. (Cu ruangah cun Esau cu Edom ti i min sak a sinak cu a si.)

(Gen. 25:31-34) Sihmanhsehllaw Jakob nih aa thawh i, "Fater na sinak kha na ka pek ahcun kaan pek lai," a ti. ³² Esau nih cun, "A ɣha ko, ka thih cang leh lai hen hi! Cu fater sinak cu ka caah zei hen a ɣhat hnem?" a ti. ³³ Cun Jakob nih cun, "Na fater sinak cu kaan pek hrimhrim lai tiah bia i kam hmasa," a ti. Esau nih cun biakamnak cu a ser i a fater sinak cu Jakob sinah cun a zuar. ³⁴ Cun Jakob nih changreu le pehang a pek i a ei a din hnu ah a tho i a kal. Fater a sinak kha Esau nih cun cu tluk men ah cun a rel.

w19.02 16 ¶11

Zeicah Lunglawmhnak Kan Langhter awk a Si?

¹¹ Ngaihchiat awk ngai a simi cu Baibal chung i mi cheukhat nih lunglawmhnak an langhter lo. Tahchunhnak ah, **Esau** cu Jehovah a dawmi le a upatmi nulepa sinah a ṭhangmi a si ko nain a thiangmi thil caah lunglawmhnak a rak langhter lo. (**Hebru 12:16 rel.**) Lunglawmhnak a ngeih lo kha zeitindah a hung langh? Esau nih fater a sinak kha a naupa Jakob sinah pehang khengkhat in a zuar. (Gen. 25:30-34) A hnuah Esau cu a tuahmi thimnak ruangah aa ngaichih tuk. Asinain a ngeihmi caah a rak i lawmh lo ruangah fater sinak thlachuah a hmuh lo tikah a phunzai awk a si lo.

it-1 835

Fater, Hrin Hmasa Bikmi

Hlanliopi in fater a simi fapa cu inchungkhar ah a bia-pimi dirhmun pek an si i chungkhar lu zong an hung si. Cun a pa ro kha vo hnih in a co. (Deut. 21:17) Rawl einak ah Josef nih fater a simi Reuben in aa chang-chang in hmun a timhpiak hna. (Gen. 43:33) Asinain Baibal nih hrinnak ningin fater sinak kha a zungsal in a hlorh lo. Pakhatnak dirhmun cu fater nakin zumh-awk a tlakmi fapa hna kha pek an si tawn.—Gen. 6:10; 1 Chan. 1:28; Gen. 11:26, 32 he tahchunh; 12:4; FATER SINAK; ROCONAK ah zoh.

Thlaraulei Lungvar Hna kha Hlathlai

(**Gen. 25:31-34**) Sihmanhsehlaw Jakob nih aa thawh i, “Fater na sinak kha na ka pek ahcun kaan pek lai,” a ti. ³² Esau nih cun, “A ṭha ko, ka thih cang leh lai hen hi! Cu fater sinak cu ka caah zei hen a that hnem?” a ti. ³³ Cun Jakob nih cun, “Na fater sinak cu kaan pek hrimhrim lai tiah bia i kam hmasa,” a ti. Esau nih cun biakamnak cu a ser i a fater sinak cu Jakob sinah cun a zuar. ³⁴ Cun Jakob nih changreu le pehang a pek i a ei a din hnu ah a tho i a kal. Fater a sinak kha Esau nih cun cu tluk men ah cun a rel.

(**Heb. 12:16**) Ahohmanh nu le pa sualnak tuah hlah u, thlaraulei thil zeihmanh i a rel lomi Esau bantuk zong si hlah u, anih nih cun rocotu sinak kha rawl voi-khat ei men ah a zuar ko.

w17.12 15 ¶5-7

Careltu Hna Sinin Bialhnak

Hebru 12:16 ah a chimmi kha ruat ṭhan hmanh, hitin a ti: “Ahohmanh nu le pa sualnak tuah hlah u, thlaraulei thil zeihmanh i a rel lomi Esau bantuk zong si

hlah u, anih nih cun rocotu sinak kha rawl voi khat ei men ah a zuar ko.” Zeidah a langhter duhmi a si?

Lamkaltu Paul nih Messiah hringsortu pawl kong kha a chimmi a si lo. Khrihfa pawl kha ‘a ping a pang ah an ke hlan lo’ awkah a forhmi hna a si. Mah lawngah Pathian vel kha an hmuh lai. Nupa sualnak an tuah ahcun Pathian vel kha an hmu lai lo. (Heb. 12:12-16) Nupa sualnak an tuah ahcun Esau bantuk an si lai. Esau nih ‘thlaraulei thil kha zeihmanh a rel lo’ i a rak thurhhnawmhter.

Esau cu pale nih uknak chan ah a nungmi a si caah khangthawinak tuahnak nawl hmanh a rak ngei ve men lai. (Gen. 8:20, 21; 12:7, 8; Job 1:4, 5) Asinain Esau nih pumsa duhnak a zulh caah a ngeihmi tinvo sung vialte kha pehang khengkhat in a rak thlen. Abraham tefa hna nih an in laimi harnak kha hrial a duh caah a si kho men. (Gen. 15:13) A nu le a pa nih an duh lomi, Pathian a bia lomi nu pahnih a ṭhit hnanak thawng zongin amah le amah aa thurhhnawmhter. Cuticun thlaraulei thil a sunsak lo kha a langhter. (Gen. 26:34, 35) A hmaanmi Pathian a biami he aa ṭhiummi Jakob he cun an i dang taktak.—Gen. 28:6, 7; 29:10-12, 18.

(**Gen. 26:7**) Cuka mi hna nih a nupi kong kha an hal tikah, ka nupi a si, a ti ngam lo caah, ka far a si, a ti. Rebekah cu aa dawh ngaingai i cucaah amah an duh ruangah keimah kha cuka mi hna nih cun an ka thah lai tiah a thin a phan caah cuticun a ti.

it-2 245 ¶6

Lihchimnak

Midang cungah harnak a chuahtermi lihchimnak cu Baibal nih a mawhchiat. Asinain mi pakhat nih a hmaanmi biathli kha a chimh awk a si lomi sinah chim dingin rian a ngei tinak a si lo. Jesuh Khrif nih hitin a ti: “A thiangmi thil cu uico kha va pe hna hlah u—an i let lai i nanmah lehlam kha seh an in zalh hna lai. Nan lungvar cu vok hmaiah va thla hlah u, vok nih cun a lamh in pei an lamh men ko lai cu.” (Matt. 7:6) Cu-caah thil sining cheukhat ah Jesuh nih a konglam kha a dikthliar in a rak chim lo asiloah bia an halmi cheukhat kha a rak let hna lo. Cutin a tuahnak thawngin a herh lomi buaibainak hna kha a rak hrial khawh. (Matt. 15:1-6; 21:23-27; Joh. 7:3-10) Abraham, Isak, Rahab le Elisha zong nih mah kha an hngalh caah Jehovah a bia lomi hna sinah biatak kha a dihlak in an chim lomi a si ti cu a fiang ko.—Gen. 12:10-19; dal 20; 26:1-10; Josh. 2:1-6; Jeim 2:25; 2 Si. 6:11-23.

MARCH 23-29

BAIBAL AH THUHMI RO HNA | GENESIS 27-28

“Jakob nih Hmuh awkah aa Tlakmi Thluachuah a Hmuh”

(Gen. 27:6-10) Rebekah nih khan Jakob cu a thawh i, “Tu naite ah khan na pa nih Esau cu, ⁷ ‘Sa ka kahpiak law rawl ka chuanpiak. Ka ei lai i ka thih hlanah BAWIPA hmaiah ka thluachuahnak cu kaan pek lai,’ a ti kha ka theih. ⁸ Cucaah cun ka fapa, ka bia ngai law kaan chimh ning paoh in tuah. ⁹ Meheh run lakah khan va kal law meheh no a thaumi pahnih in va ka lakiapiak, cun ka chuan hna lai i na pa nih a duhmi rawl ah khan ka ser hna lai. ¹⁰ Na pa cu na hei chanh lai i a ei lai i a thih hlanah a thluachuahnak kha aan pek lai,” a ti.

w04 4/15 11 ¶4-5

Rebekah—Pathian A Ḧihzahmi, Thilti khawhnak A ngeimi Nu

Isak nih Esau cu Jakob sal a si lai ti a hngalh le hngalh lo kha Baibal ah a langhter lo. Zeiti a si hmanhah Jakob cu thluachuah a hmu lai ti kha Rebekah le Isak nih an hngalh. Ram vai in a rak chuahpimi meh khengkhat in Esau kha Isak nih thluachuah pek a timh ti kha Rebekah nih a hngalh tikah khulrang in thil a rak tuah colh. A ngakchiat lio i khulrang in le hliphlau tein thil a rak tuah tawnmi kha a thlau rih lo. Meheh pahnih va lak awkah Jakob kha a fial. A vapa nih a duh tukmi rawl kha a chuan lai. Cun Jakob nih Esau bantukin aa umter lai i a pa sinah thluachuah a hal lai. Mah kha Jakob nih a rak al. An tuahmi kha a pa nih a hngalh ahcun chiatserhnak a tong lai. Asinain Rebekah cu a lung a rak dong lo. Hitin a ti: “Ka fapa na cung i chiatsernak naa tlunter sual a si le cu chiatsernak cu keimah cungtu ah tlung ko seh.” Cun rawl a chuan dih hnuah Jakob kha Esau bantukin a thuamh i a pa sinah a thlah.—Genesis 27:1-17.

Rebekah nih cutin a tuahnak a ruang kha a langhter lo. Mah he aa tlaiin mi tampi nih cun a tuahsernak kha an mawhchiat, asinain Baibal nih a mawhchiat lo. Cun Jakob nih thluachuah a hmuhi ti kha a hngalh tikah Isak zong nih Rebekah kha a mawhchiat lo. Mah canah Isak nih thluachuah a pek chin. (Genesis 27:29; 28:3, 4) Rebekah nih a fale kong he aa tlaiin Jehovah chimchungbia kha a hngalh. Cucaah hmuh awkah aa tlakmi thluachuah kha Jakob nih a hmuh naknha a rak bawmh. Jehovah duhning he aa tlakmi a si ti cu a fiang ko.—Rom 9:6-13.

(Gen. 27:18, 19) Cun Jakob cu a pa sinah cun a vung kal i, “Ka pa,” tiah a vun ti i a pa nih, “Hawi,” tiah a rak leh. “Ka fapa pahnih lak i aho deuh kha dah na si?” tiah a ti i ¹⁹ Jakob nih cun, “Na fapa upa deuh Esau kha ka si. Na ka chimhmi kha ka tuah cang. Tho law ka rak in putmi sa hi ei law thluachuahnak cu ka pe tuah,” tiah a leh.

w07 10/1 31 ¶2-3

Careltu Hna Sinin Biahlnak

Rebekah le Jakob nih cutin an rak tuahnak a ruang cu Baibal nih a dikthliar in a chim lo nain mah thil sinning cu ruahlopi in a cangmi a si ti cu a langhter. Mah lengah Rebekah le Jakob nih an tuahmi kong he aa tlaiin Baibal nih a ḥha, a ḥhalo tiah zeihmanh a chim lomi kha i cinken. Cucaah mah Baibal caang ah Jakob nih a ding lomi lam in a hmuh tinak a si lo. Baibal nih mah thil sinning he aa tlaiin a fianter.

Pakhatnak ah, a pa thluachuah hmuh awkah aa tlakmi cu Esau kha si loin Jakob a si ti kha Baibal nih fiang tein a langhter. A hmasa ah Esau nih fater a sinak kha sunsak loin a pawtāmnak di riamh awk men ah pehang khengkhat in a rak zuar i mah kha Jakob nih phungning tein a rak cawk. “Fater a sinak kha Esau nih cu tluk men ah cun a rel.” (Genesis 25:29-34) Cucaah Jakob nih hmuh awkah aa tlakmi thluachuah kha hal awkah a pa sinah a rak kalmi a si.

(Gen. 27:27-29) Hnamh awk i a hei fuh ah cun Isak nih khan a puan kha a rak hnimeh i cucaah a thluachuahnak cu a pek: “Ka fapa rim hi BAWIPA nih thluachuah a pekmi lo rim bantuk a si. ²⁸ Pathian nih van dap kha in pe seh law na lo kha ḥthat ser hna seh. Rawl tampi le mitsur zu tampi in in pe seh. ²⁹ Miphun tampi cu na sal si hna sehlaw na hmaiah kun hna seh. Na rualchan hna cungah nang cu bawi si law. Na nu tefa hna cu na hmaiah kun hna seh. Chiat aan serhmi cu chiatserh si ve hna seh, thluachuah aan pemi cu thluachuah si ve hna seh,” a ti.

it-1 341 ¶6

Thluachuah

Pale nih uknak chan ah pa pakhat nih a fale kha a thih hlante ah thluachuah a pek tawn hna. Mah cu a biapi tukmi le a sunglawi tukmi a si. Cucaah Isak nih Jakob kha a fater Esau a si tiah a ruah caah thluachuah a pek. Isak cu a tar cang i a mit khua a hmuhi ti lo caah Jehovah sinah thluachuah a hal i a upa Esau canah Jakob kha mithmai ḥha le ro a rak pek. (Gen. 27:1-4, 23-29; 28:1, 6; Heb. 11:20; 12:16, 17)

Jakob a si ti a hngalh hnuah Isak nih thluachuan a pek chin. (Gen. 28:1-4) A thih lai ah Jakob nih Josef fapa pahnih kha thluachuan a pek hna, mah hnuah a fale kha a rak pek hna. (Gen. 48:9, 20; 49:1-28; Heb. 11:21) Cu bantukin Moses zong nih a thih lai ah Israel miphun dihlak kha thluachuan a pek hna. (Deut. 33:1) Cu bantuk caan hna ah an chimmi bia cu chim-chungbia a si. Thil sinning cheukhat ah cu bantukin thluachuan an pek hna tikah thluachuan a petu nih thluachuan a pekmi lu cungah a kut kha a chiah.—Gen. 48:13, 14.

Thlaraulei Lungvar Hna kha Hlathlai

(Gen. 27:46-28:2) Rebekah nih Isak cu a thawh i, “Esau nih a ḥitmi hna ram dangmi a nupile nih hin an ka nor tuk hringhran. Jakob zong nih Hit mi hi a ḥit ve sual ahcun, ka caah thih hmanh a ḥtha deuh,” a ti.

28 Isak nih Jakob cu a kawh i thluachuan a pek hnuah, “Kanaan mi nu hi cu ḥhi hna hlah. ² I tim law Mesopotamia ram i a ummi na nu pa Bethuel inn ah va kal. Cuka nu pakhatkhat cu vaa ḥhit hna, na pu Laban fanu pakhatkhat kha vaa ḥhit hna.

w06 4/15 6 ¶3-4

Na Innnchunghawi he I Chawnhbiak tikah a Biapimi a Konglam Hna

Isak le Rebekah nih chawnhbiaknak ah ḥhancho chin awkah an rak i zuam maw? An fapa Esau nih Hit minu pahnih a ḥhit hna hnuah an inncungkhar ah buaibainak nganpi pakhat a rak chuak. Rebekah cu Isak sinah a kal i “Esau nih a ḥitmi hna ramdang mi a nupile nih hin an ka nor tuk hringhran. Jakob [an fapa hniang deuh] zong nih Hit mi hi a ḥit ve sual ahcun, ka caah thih hmanh a ḥtha deuh” tiah a ti. (Genesis 26:34; 27:46) Mah nih a lungrethehnak kha hlangfang tein a rak chim ti kha a langhter.

Isak nih Esau he faphir a simi Jakob kha a auh i Kanaan minu hna he i ḥhitum lo dingin a chimh. (Genesis 28:1, 2) Rebekah nih a lungchung i a ummi kha a rak chim. Mah nuva hna nih tawngtham awkah a har ngaimi chungkhar buaibainak kong ḥtha tein an i ruahceihti khawhmi cu kan caah zohchunh awk ḥtha taktak a si. Asinain inncunghawi he kan lung aa khah lo tikah tah zeidah kan tuah khawh?

(Gen. 28:12, 13) Mang a manh i a mang ah cun hlei pakhat a hmuh i cu hlei cu vawlei in van tiang a phan i cu hlei ah cun Pathian vancungmi kha an kai i an

ṭum lengmang. ¹³ Cun BAWIPA nih cun, “Keimah hi BAWIPA, Abraham le Isak Pathian kha ka si. Na ihnak ram hi nangmah le na tefa kha kaan pek hna lai.

w04 1/15 28 ¶6

Genesis Cauk Chungin Hrilhfiah—II

28:12, 13—“Hlei pakhat” kong he aa tlaimi Jakob mang a sullam cu zeidah a si? Lung in sak dawh a simi mah “hlei” nih vawlei le van karah pehtlaihnak a um ti kha a langhter. Mah hlei ah Pathian vancungmi pawl an ḅum an kaimi nih vancungmi pawl cu Jehovah le amah mithmaiṭha a hmumi minung karah a biapimi lam in rian an ḅuan ti kha a langhter.—Johan 1:51.

MARCH 30-APRIL 5

BAIBAL AH THUHMI RO HNA | GENESIS 29-30

“Jakob nih Nupi a ḥhit”

(Gen. 29:18-20) Jakob nih cun Rachel cu a duh i, “Kum sarah in kaan rianh lai i na fanu a ngakchia deuh Rachel hi na ka pek lai,” a ti ¹⁹ Laban nih cun, “Mi dang peknak cun nangmah pek cu ka duh deuh. Cucaah cun ka sinah cun um,” tiah a ti. ²⁰ Rachel conak ding ahcun Jakob nih khan kum sarah cu rian kha a ḅuan i asinain a dawt caah khan cu kum sarah cu ni tlawmte bantuk men ah khin a rel ko.

w03 10/15 29 ¶6

Jakob nih Thlaraulei Thil Hna kha a Sunsak

Monu chungkhar kha man pek in i hamnak kha tuah a si tawn. A hnuah Moses Nawlbia nih nupa sualnak tuah awkah lemsoi a simi ngaknu thiang pawl caah pek dingmi man cu ngun shekel 50 a si lai tiah ri a khiah. Mifim pakhat a simi Gordon Wenham nih mah cu “a fak bikmi man” a si ko nain man an pekmi tam deuh cu “tlawmte lawng” an si tiah a rak zumh. (Deuteronomi 22:28, 29) Jakob nih man pek awk a ngei lo. Cucaah Laban kha kum sarah chung na rian ka ḅuan lai tiah a rak ti. Wenham nih hitin a ti: “Hlanlio Babylon chan ah mi sawhsawh nih thlakhat ah an hmuhmi cu ngun shekel a cheu le fangkhat karlak hrawng a si i Jakob nih Rachel ḥhit khawh awkah Laban kha siang ngaiin man (kum sarah a tlin tikah shekel 42 in 84 tiang) a rak pek.” Mah kha Laban nih a rak cohlan colh.—Genesis 29:19.

(Gen. 29:21-26) Jakob nih cun Laban cu, “Ka caan a tling cang, na fanu cu ka pe cang kun law ḥhi cang ning,” a ti. ²² Cucaah Laban nih nupi ḥhitnak puai a

tuah i cuka mi vialte cu a sawm hna. ²³ Sihmanhseh-law cu zan ah cun Rachel kha si loin Leah tu kha Jakob sinah cun a hei kalpi i Jakob nih a rak ihpi. ²⁴ (Laban nih cun a salnu Zilpah kha a fanu Leah cu a kalh). ²⁵ A thaizing ah cun Jakob nih Leah a si kha a hngalh. Laban cu a thawh i, “Zeicahdah hi bantukin ka cungah na tuah? Rachel pek dingin pei na rian cu ka ṭuan cu, zeicahdah na ka hlen kun?” a ti. ²⁶ Laban nih cun, “Hika ah hin cun u le hlanah naule nih va ngeih phung a si lo.

w07 10/1 8-9

Lungretheihnak a Tongmi “Israel Chungkhar a Dirhtu” Unau Hna

Leah nih Jakob hlen awkah aa zuammi a si maw? Asiloah a pa bia a ngaih caah dah a si? Mah lio caan ah Rachel cu khoika ah dah a um? A cangmi thil sining hna kha a hngal maw? A hngalh ahcun zeitindah a um hnga? A pa chimmi kha a al ngam lo ruangah maw? Mah biahahnak hna kha Baibal nih a phi a pe lo. Mah kong he aa tlaiin Rachel le Leah nih zeitin an intuar hmanhah a cangmi thil sining cungah Jakob cu a thin a hung tuk. Asinain anmah cungah si loin Laban cungah a thin a hung i hitin a ti: “Rachel pek dingin pei na rian cu ka ṭuan cu, zeicahdah na ka hlen kun?” Mah tikah Laban nih hitin a leh: “Hika ah hin cun u le hlanah naule nih va ngeih phung a si lo. Nan i ṭhitnak puai zarhkhat chung hi tlinter ko law cucu a dih in kum sarih na ka renh rih ding ahcun Rachel cu kaan pek lai.” (Genesis 29:25-27) Cuticun a hnuah Jakob cu nupi tampi a hung ngei i a chungkhar ah i nahchuahnak hna a rak chuak.

it-2 341 ¶3

Ṭhitumnak

Puai tuahnak. Israel chan ah ṭhitumnak he aa tlaiin puai tuah ningcang an ngei lo nain ṭhitumnak cu a nuam tukmi caan a si. ṭhitumnak ni ah monu nih a inn ah tha tein aa timtua. Ti aa khohl i sathau aa thuh. (Ruth 3:3 he tahchun; Eze. 23:40.) Mah lio caan ah ṭhitumnak ah a rami nu hna zong nih an bawmh, monu nih a thuam kha aa hruk i puan raang aa aih, cun a ngeihmi tangka cungah i hngat in a thuam kha a ṭamh. (Jer. 2:32; Biat. 19:7, 8; Salm 45:13, 14) Mah lengah a ngeihmi a hlawn le lungvar pawl kha aa hruk i (Isa. 49:18; 61:10; Biat. 21:2) a lu in a ke tiang puan pante in aa khuh. (Isa. 3:19, 23) Mah ruangah Laban nih Jakob kha fawi tein a rak hlen khawh i Rachel canah Leah a pekmi kha Jakob nih a rak hngal lo. (Gen.

29:23, 25) Rebekah zong nih Isak a ton tikah a lu aa khuh. (Gen. 24:65) Cutin an tuahmi nih an va a si hngami hna nawlgeihnak an upat kha a langther. —1 Kor. 11:5, 10.

(Gen. 29:27, 28) Nan i ṭhitnak puai zarhkhat chung hi tlinter ko law cucu a dih in kum sarih na ka renh rih ding ahcun Rachel cu kaan pek lai,” a ti. ²⁸ Jakob cu a hna a tla i ṭhitumnak zarh cu a dih tikah, Laban nih a fanu Rachel cu nupi ah a pek.

Thlaraulei Lungvar Hna kha Hlathlai

(Gen. 30:3) Rachel nih cun, “Ka salnu Bilhah hi ihpi kun, amah tal nih fa ka hrinpiak ko kun seh. Cuticun amah thawngin nu ka cang kho ve lai,” a ti.

it-1 50

Mi Fa I Cawmnak

Rachel le Leah nih an sinum nu hna nih an hrinmi Jakob fale kha anmah nih an hrinmi fale bantukin an ruah hna. (Gen. 30:3-8, 12, 13, 24) Mah fale cu Jakob nupile taktak nih an hrinmi fale he ro an coti. Annih cu an pa Jakob fale taktak an si. Cun sinum nu hna cu Rachel le Leah ta an si, cucaah Rachel le Leah nih an fale zong i laknak nawl an ngei.

(Gen. 30:14, 15) Changvut ṭuan canah khin Reuben cu lo ah a va kal i mandarek kha a va hmuh hna i a nu sinah a rak put hna. Rachel nih khan Leah cu, “Na fapa nih a rak phorhmi mandarek kha tlawmpal in ka pe ve,” tiah a ti. ¹⁵ Leah nih cun, “Ka va na ka chuh hi naa zaa rih lo maw? Ka fapa mandarek zong lak rih na zalh hi?” a ti. Rachel nih cun, “Na fapa mandarek kha na ka pek ahcun, Jakob he tuzan ah na it kho lai,” a ti.

w04 1/15 28 ¶7

Genesis Cauk Chungin Hrilhfiah—II

30:14, 15—Zeicah Rachel nih fa ngeih khawnak caanṭha kha mandarek tlawmpal he a rak thlen? Hlanlio chan ah mandarek thei kha mitkuh thawtnak sii, hnuhdawh ṭhatnak asiloah damternak caah an rak hman tawn. Mah lengah mah thei nih nupa umti duhnak lunghthin a ṭhawnter, fa a ngeihter khawh asiloah fa a pawiter khawh tiah an rak ruah. (Solomon Hla 7: 13) Rachel i aa tinhnak kha Baibal nih a chim lo, asinain mah thei nih fa a ka ngeihter khawh i a cingmi nu pakhat in nehsawhnak ka tong ti lai lo tiah Rachel nih a rak ruah men lai. Asinain kum tlawmpal a rauh hnuah Jehovah nih “fa ngeih khawnak a pek.”—Genesis 30:22-24.